IETEIKUMI

KOMISIJA

KOMISIJAS IETEIKUMS

(2008. gada 6. maijs)

par sabiedriskas nozīmes struktūru obligāto revidentu un revīziju uzņēmumu ārējās kvalitātes nodrošināšanu

(izziņots ar dokumenta numuru K(2008) 1721)

(2008/362/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 211. pantu,

tā kā:

(1) Lai obligātā revīzija būtu kvalitatīva, galvenais priekšnoteikums ir ārējās kvalitātes nodrošināšana. Tas piešķir ticamību publicētai finanšu informācijai un sniedz labāku aizsardzību akcionāriem, investoriem, kreditoriem un citām ieinteresētajām personām. Līdz ar to jebkurai ārējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmai jābūt objektīvai un no revidenta profesijas neatkarīgai.

(2) 29. un 43. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 17. maija Direktīvā 2006/43/EK, ar ko paredz gada pārskatu un konsolidēto pārskatu obligātās revīzijas, groza Padomes Direktīvu 78/660/EEK un Padomes Direktīvu 83/349/EEK un atceļ Padomes Direktīvu 84/253/EEK [1], noteikti augsti kritēriji kvalitātes nodrošināšanas sistēmām, kas attiecas uz visiem obligātajiem [pilnvarotajiem] revidentiem un revīzijas uzņēmumiem. Minētajā direktīvā ir iekļauti daži punkti no Komisijas 2000. gada 15. novembra Ieteikuma 2001/256/EK par kvalitātes nodrošināšanas minimālajām prasībām likumā noteiktajām revīzijām Eiropas Savienībā [2].

(3) Tomēr pēdējā laikā par tām ieteikuma daļām, kas attiecas uz sabiedriskas nozīmes struktūru obligāto revīziju, daudz nozīmīgāka kļuvusi starptautiskā prakse un tendences šādu revīziju veikšanā izmantot ārējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, ko pārvalda neatkarīgi no revidenta profesijas un kurās kvalitātes nodrošināšanas pārbaudes veic personas, kas nav revidenti.

(4) Kritēriji, kas noteikti Direktīvā 2006/43/EK, vēl arvien paredz, ka tas, kā pašreiz dalībvalstīs tiek organizētas ārējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pilnvarotajiem revidentiem un revīzijas uzņēmumiem, var ievērojami atšķirties. Jo īpaši attiecībā uz Direktīvas 2006/43/EK 34. pantu jānovērš tas, ka ieinteresētās personas atšķirīgi uztver dalībvalstīs veiktās pilnvaroto revidentu un revīzijas uzņēmumu revīzijas kvalitāti. Direktīvā 2006/43/EK paredzēts arī tas, ka dalībvalstu publiskajām pārraudzības sistēmām jārod saskaņota pieeja, veicot kvalitātes nodrošināšanas pārbaudes.

(5) Dalībvalstu sadarbībai ir prioritāra nozīme saistībā ar sabiedriskas nozīmes struktūru revīzijām. Jāsniedz turpmāki norādījumi par pilnvaroto revidentu un revīzijas uzņēmumu, kas veic revīziju šādās struktūrās, kvalitātes nodrošināšanas sistēmām. Tāpēc ir lietderīgi pieņemt jaunu ieteikumu, kas labāk atbilst pašreizējai situācijai nekā Ieteikums 2001/256/EK un kurā ir ņemtas vērā gan jaunas starptautiskās tendences, gan dalībvalstu īpašās vajadzības. Tomēr nav vajadzības sniegt sīkus norādījumus par kvalitātes nodrošināšanas sistēmām attiecībā uz pilnvarotajiem revidentiem un revīzijas uzņēmumiem, kas veic revīziju citās, nevis sabiedriskas nozīmes struktūrās.

[1] OV L 157, 9.6.2006., 87. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/30/EK (OV L 81, 20.3.2008., 53. lpp.).

[2] OV L 91, 31.3.2001., 91. lpp.

(6) Inspekcijām jāveicina, lai pilnvarotā revidenta vai revīzijas uzņēmuma, ko pārbauda, revīzijas kvalitāte uzlabojas; un inspekcijām jābūt regulārām un preventīvām. Inspekciju mērķis ir veidot un saglabāt uzticību obligātajai revīzijai un tādējādi ilgtermiņā arī finanšu tirgiem. Tādējādi šis ieteikums neskar *ad-hoc* izmeklēšanas, kas uzsāktas normatīvo aktu iespējamo pārkāpumu rezultātā.

(7) Lai veicinātu revīziju kvalitāti Kopienā, neatkarīgām pārraudzības iestādēm jāveic aktīvāks darbs, pārbaudot revīzijas uzņēmumus. Jāsniedz norādījumi par inspekcijas sistēmas neatkarību. Ir jāprecizē iespējamā publiskās pārraudzības iestāžu, profesionālo asociāciju un citu attiecīgu iestāžu, kā arī ekspertu loma saistībā ar inspekciju veikšanu. Tāpat ir jāsniedz skaidrojumi par finansējumu kvalitātes nodrošināšanas sistēmai.

(8) Direktīvas 2006/43/EK 43. pantā noteikts, ka pilnvaroto revidentu un revīzijas uzņēmumu, kas veic sabiedriskās nozīmes struktūru revīzijas, kvalitātes nodrošināšanas pārbaudēm jānotiek vismaz reizi trijos gados. Publiskās pārraudzības sistēmā var rasties grūtības pieņemt darbā vajadzīgo inspektoru skaitu, lai varētu veikt pārbaudes uz vietas katrā inspekcijas gadījumā. Tāpēc jāparedz iespēja, ka konkrētos gadījumos eksperti, kas nav inspektori, arī var piedalīties pārbaudēs uz vietas.

(9) Lai nodrošinātu to, ka attiecīgais pilnvarotais revidents vai revīzijas uzņēmums ņem vērā galīgo inspekcijas ziņojumu un ka ziņojumā ir sniegta pietiekama informācija, lai nākotnē izvairītos no konstatētajām grūtībām, jābūt efektīvai saziņai starp inspektoriem un pilnvaroto revidentu vai revīzijas uzņēmumu gan pirms galīgā ziņojuma pieņemšanas, gan veicot turpmākus pasākumus.

(10) Lai uzlabotu kvalitātes nodrošināšanas sistēmas ticamību un salīdzināmību Kopienā, gada ziņojumā par inspekciju vispārējiem rezultātiem jāiekļauj informācija par galvenajiem rādītājiem, kas palīdzētu veikt novērtējumu gan par izmantotajiem resursiem, gan par kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāti un lietderību.

(11) Ņemot vērā nesenos starptautiskos notikumus, jo īpaši attiecīgu iestāžu un ekspertu iesaistīšanos inspekciju veikšanā, Komisija plāno izvērtēt situāciju 2011. gadā,

AR ŠO IESAKA.

Priekšmets

1. Šajā ieteikumā sniegti norādījumi par to, kā ieviest neatkarīgas kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pilnvarotiem revidentiem un revīzijas uzņēmumiem, kas veic revīzijas sabiedriskas nozīmes struktūrās saskaņā ar Direktīvas 2006/43/EK 29. un 43. pantu.

2. Ja dalībvalsts ir nolēmusi piemērot atbrīvojumu dažām sabiedriskas nozīmes struktūrām saskaņā ar Direktīvas 2006/43/EK 39. pantu, dalībvalstij šādām struktūrām jānosaka atbrīvojums arī attiecībā uz pasākumiem, kas pieņemti šā ieteikuma sakarā.

Definīcijas

3. Direktīvas 2006/43/EK 2. pantā izklāstītās definīcijas piemēro šim ieteikumam. Šajā ieteikumā piemēro arī šādas definīcijas:

a) "publiskās pārraudzības iestāde" ir kompetentā iestāde Direktīvas 2006/43/EK 2. panta 10. punkta nozīmē, kas ir publiskās pārraudzības sistēma, kura balstās uz minētās direktīvas 32. pantā izklāstītajiem principiem;

b) "inspektors" ir persona, kas veic pārbaudi, atbilst Direktīvas 2006/43/EK 29. panta 1. punkta d) apakšpunkta pirmās daļas prasībām, un strādā publiskās pārraudzības iestādē vai citā attiecīgā iestādē, kura ir pilnvarota veikt inspekcijas;

c) "inspekcijas" ir pilnvaroto revidentu un revīzijas uzņēmumu kvalitātes nodrošināšanas pārbaudes, ko veic inspektors un kas nav izmeklēšana Direktīvas 2006/43/EK 32. panta 5. punkta nozīmē;

d) "eksperts" ir fiziska persona, kurai ir specifiskas zināšanas par finanšu tirgiem, finanšu pārskatiem, revīziju vai citām jomām saistībā ar inspekcijām, un kura izprot praktizējošu pilnvaroto revidentu pienākumus.

Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas neatkarība

4. Publiskās pārraudzības iestādei jāuzņemas galīgā atbildība par sabiedriskas nozīmes struktūras pilnvaroto revidentu un revīzijas uzņēmumu ārējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu. Dalībvalstīm nevajadzētu par publiskās pārraudzības iestādi izvēlēties asociāciju vai organizāciju, kurai ir saistība ar grāmatveža vai revidenta profesiju.

5. Publiskās pārraudzības iestādei atsevišķi vai kopā ar citu attiecīgu iestādi atbilstīgi 6. punktam jāveic to pilnvaroto revidentu un revīzijas uzņēmumu pārbaude, kas veic sabiedriskas nozīmes struktūru revīzijas.

6. Jābūt iespējai uzdevumus, kas saistīti ar inspekciju veikšanu, deleģēt citai attiecīgai iestādei, paredzot, ka šai iestādei ir jāatskaitās publiskās pārraudzības iestādei, kurai ir vismaz šādi pienākumi:

a) apstiprināt un, ja publiskās pārraudzības iestāde uzskata par lietderīgu, grozīt inspekciju metodiku, ieskaitot inspekciju un turpmāku pasākumu rokasgrāmatas, ziņojumu sagatavošanas metodiku un regulāro inspekciju programmas;

b) apstiprināt un, ja publiskās pārraudzības iestāde uzskata par lietderīgu, grozīt inspekciju ziņojumus un ziņojumus par turpmākiem pasākumiem;

c) apstiprināt un, ja publiskās pārraudzības iestāde uzskata par lietderīgu, norīkot inspektorus katrai inspekcijai;

d) izdot visa veida ieteikumus un instrukcijas iestādei, kurai publiskās pārraudzības iestāde ir deleģējusi veikt uzdevumus.

7. Publiskās pārraudzības iestādei jābūt tiesībām piedalīties inspekcijās un piekļūt inspekciju dokumentiem, revīzijas darba dokumentiem un citiem atbilstošiem dokumentiem.

8. Personas vai organizācijas, kas pārstāv vai citā veidā ir saistītas ar grāmatveža, revidenta profesiju vai revīzijas uzņēmumu, nedrīkst apstiprināt vai uzlikt veto jautājumiem par kvalitātes nodrošināšanas sistēmas finansēšanas kārtību, tostarp jautājumiem par finansējuma apjomu un finanšu kontroli. Finansējuma apjomam jābūt tādam, lai publiskās pārraudzības iestādē būtu pietiekams darbinieku skaits, lai varētu īstenot 6. un 7. punktā minētos pienākumus.

9. Ja finansējumu kvalitātes nodrošināšanas sistēmai ir nodrošinājis pilnvarotais revidents vai revīzijas uzņēmums, ko pārbauda, summa vai cita iemaksa, ko paredzēts maksāt revidentam vai revīzijas uzņēmumam, ir obligāta un savlaicīgi jāatmaksā pilnībā.

Inspekciju neatkarība

10. Publiskās pārraudzības iestādei jānodrošina, ka ir noteikti atbilstoši pamatprincipi un procedūras par personāla, tostarp inspektoru, neatkarību un objektivitāti, un inspekcijas sistēmas pārvaldību.

11. Inspektors nedrīkst būt praktizējošs pilnvarotais revidents vai persona, kas pieņemta darbā vai kā citādi saistīta ar pilnvaroto revidentu vai revīzijas uzņēmumu.

12. Persona nedrīkst būt inspektors, kas pārbauda pilnvaroto revidentu vai revīzijas uzņēmumu, līdz nav pagājuši divi gadi, kopš šī persona vairs nav minētā revidenta vai revīzijas uzņēmuma partneris vai darbinieks, vai kā citādi ar tiem saistīts.

13. Inspektoriem jāapstiprina deklarācijā, ka starp viņiem un pārbaudāmo pilnvaroto revidentu vai revīzijas uzņēmumu nav interešu konflikta. Inspektori, kas sniedz nepilnīgu vai nepatiesu deklarāciju, vairs nedrīkst veikt inspekcijas, un viņiem ir jāpiemēro iedarbīgi, proporcionāli un preventīvi sodi.

14. Atalgojumu par inspekcijām inspektori var saņemt tikai no publiskās pārraudzības iestādes vai iestādes, kura ir pilnvarota veikt inspekcijas. Inspektori nedrīkst saņemt atalgojumu no pārbaudītiem pilnvarotajiem revidentiem, revīzijas uzņēmumiem vai to sadarbības partneriem.

15. Ja publiskās pārraudzības iestāde uzskata, ka ir vajadzīgas speciālas zināšanas, lai veiktu pienācīgi inspekciju, inspektoriem palīdz eksperti. Minētie eksperti darbojas inspektora tiešā uzraudzībā, un viņiem ir jāatbilst 10., 12.–14. punktā minētajām prasībām.

Metodiskie norādījumi inspekciju veikšanai

16. Ja dalībvalstī uz laiku ir nepietiekams inspektoru skaits, lai veiktu pārbaudes uz vietas, publiskās pārraudzības iestādei ir tiesības pieņemt lēmumu, ka pārbaudes uz vietas veic eksperti, ar nosacījumu, ka minētie eksperti atbilst prasībām, kas izklāstītas Direktīvas 2006/43/EK 29. panta 1. punkta d) apakšpunkta pirmajā daļā, un pilnībā atskaitās publiskās pārraudzības iestādei, un ka pārbaudes uz vietas pie tā paša pilnvarotā revidenta vai revīzijas uzņēmuma vismaz ik pēc sešiem gadiem veic inspektori.

17. Inspekciju darbības jomā ietilpst:

a) koncepcijas novērtējums par revīzijas uzņēmuma iekšējās kvalitātes kontroles sistēmu;

b) adekvāta procedūru atbilstības pārbaude un sabiedriskas nozīmes struktūru revīzijas dokumentu pārbaude, lai pārliecinātos par iekšējās kvalitātes kontroles sistēmas efektivitāti;

c) ņemot vērā a) un b) punktā minētos inspekciju rezultātus, tā jaunākā gada atklātības ziņojuma satura novērtējums, kuru publicē pilnvarotais revidents vai revīzijas uzņēmums saskaņā ar Direktīvas 2006/43/EK 40. pantu.

18. Jāpārbauda vismaz šādi pilnvarotā revidenta vai revīzijas uzņēmuma iekšējās kontroles pamatprincipi un procedūras:

a) pilnvarotā revidenta vai revīzijas uzņēmuma atbilstība piemērojamiem revīzijas un kvalitātes kontroles standartiem, ētikas un neatkarības prasībām, ieskaitot prasības, kas attiecas uz IV nodaļu un Direktīvas 2006/43/EK 42. pantu, kā arī atbilstīgiem attiecīgās dalībvalsts normatīvajiem un administratīvajiem aktiem;

b) izmantoto resursu kvalitāte un kvantitāte, tostarp atbilstība tālākizglītības prasībām, kā izklāstīts Direktīvas 2006/43/EK 13. pantā;

c) atbilstība Direktīvas 2006/43/EK 25. pantā izklāstītajām prasībām par iekasētajām revīzijas maksām.

19. Lai veiktu atbilstības pārbaudi, jāatlasa vismaz būtiska revīzijas dokumentu daļa, pamatojoties uz riska analīzi par obligātās revīzijas nepareizu veikšanu.

Inspekciju rezultāti

20. Inspekciju rezultāti un secinājumi, kas ir ieteikumu pamatā, tostarp konstatējumi un secinājumi par atklātības ziņojumu, pienācīgi jādara zināmi un jāapspriež ar pārbaudīto pilnvaroto revidentu vai revīzijas uzņēmumu pirms inspekcijas ziņojums ir pabeigts. Pārbaudītā pilnvarotā revidenta vai revīzijas uzņēmuma rīcībā ir laika posms, kas nepārsniedz 12 mēnešus no inspekcijas ziņojuma pieņemšanas, lai veiktu vajadzīgos pasākumus saistībā ar ieteikumiem par revīzijas uzņēmuma iekšējās kvalitātes kontroles sistēmu. Ja pārbaudītais pilnvarotais revidents vai revīzijas uzņēmums nav veicis atbilstošus pasākumus saskaņā ar ieteikumiem, publiskās pārraudzības iestādei ir jāatklāj būtiskākie trūkumi, kas konstatēti iekšējās kvalitātes kontroles sistēmā.

21. Publiskās pārraudzības sistēmai jābūt tiesībām saskaņā ar likumā paredzēto kārtību, kas noteikta attiecīgajā dalībvalstī, pilnvarotajam revidentam vai revīzijas uzņēmumiem uzlikt disciplinārsodu vai noteikt sankcijas.

22. Publiskās pārraudzības iestādei vismaz savlaicīgi un pienācīgi jāinformē sabiedrība par jebkādu pilnvarotajiem revidentiem vai revīzijas uzņēmumiem uzlikto galīgo disciplinārsodu vai noteiktajām sankcijām saistībā ar obligātās revīzijas veikšanu. Jānosauc attiecīgais pilnvarotais revidents vai revīzijas uzņēmums un jāizklāsta būtiskākie trūkumi, kas ir cēlonis šādu disciplinārsodu vai sankciju piemērošanai.

23. Ja inspekcijas laikā ir konstatēts, ka atklātības ziņojumā, ko pilnvarotais revidents vai revīzijas uzņēmums ir publicējis saskaņā ar Direktīvas 2006/43/EK 40. pantu, ir informācija, tostarp dati par revīzijas uzņēmuma iekšējās kvalitātes kontroles sistēmas efektivitāti, ko publiskās pārraudzības iestāde uzskata par maldinošu, tad jānodrošina, ka atklātības ziņojumā nekavējoties tiek izdarīti atbilstoši grozījumi.

Pārredzamība par kvalitātes nodrošināšanas sistēmas vispārējiem rezultātiem

24. Publiskās pārraudzības iestādēm katru gadu ir jāsagatavo ziņojums par kvalitātes nodrošināšanas sistēmas vispārējiem rezultātiem. Ziņojumā jāiekļauj informācija par izdotajiem ieteikumiem, turpmākajiem pasākumiem saistībā ar ieteikumiem, uzliktajiem disciplinārsodiem un noteiktajām sankcijām. Tāpat jāiekļauj kvantitatīva informācija un cita informācija par galvenajiem rādītājiem saistībā ar finanšu resursiem un personālu, kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāti un lietderību.

Turpmāki pasākumi

25. Dalībvalstis tiek aicinātas līdz 2009. gada 6. maijam informēt Komisiju par pasākumiem, kas veikti šā ieteikuma sakarā.

Adresāti

26. Šis ieteikums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2008. gada 6. maijā

Komisijas vārdā —
Komisijas loceklis
Charlie McCREEVY